

Konkurenceschopnost veřejné hromadné dopravy na příkladu Pardubického kraje

Abstrakt

Tato diplomová práce je věnována konkurenceschopnosti veřejné hromadné dopravy v obcích Pardubického kraje. Konkurenceschopnost je chápána zejména ve smyslu rozdílu ceny a času jízdy mezi prostředky veřejné a individuální dopravy a také z hlediska skutečné poptávky v obcích, tedy podílu vyjíždějících veřejnou dopravou. Dalšími parametry volby dopravního prostředku, která je v této práci brána jako hlavní indikátor konkurenceschopnosti, je počet spojů veřejné dopravy a stupeň automobilizace. Hlavním cílem této práce je zjistit, jak závisí vyjíždka veřejnou dopravou na ostatních dopravních charakteristikách obcí. Pro výběr signifikantních proměnných byla využita analýza vícenásobné lineární regrese, pro vysvětlení podílu vyjíždějících z obcí metoda geograficky vážené regrese. Většina datových podkladů je z veřejných databází (Katastr vozidel Ministerstva dopravy, Sčítání lidu, domů a bytů, digitální geografické databáze ArcČR a CEDA) a webových portálů (OREDO, IDOS), část byla získána distančním dotazníkovým šetřením ve vybraných obcích. Byl potvrzen očekávaný negativní vztah mezi stupněm automobilizace a počtem spojů veřejné dopravy. Signifikantními proměnnými vysvětlujícími podíl vyjíždějících veřejnou dopravou jsou automobilizace a rozdíl doby jízdy. Na základě modelů i následného dotazníkového šetření lze říci, že konkurovat individuální dopravě může pouze dálková železniční přeprava osob. Z hlediska volby dopravního prostředku byla dotazníkovým šetřením potvrzena dominance signifikantních faktorů, tedy automobilizace a rozdílu doby jízdy. Za hlavní příčinu nedostatečného využívání veřejné dopravy lze označit špatnou návaznost spojů. I přes to, že subjektivní a sociální aspekt volby dopravního prostředku hraje významnou roli, za důležitější jsou respondenty považovány faktory ekonomické a technické. Vzhledem k aktuálnosti tématu je další výzkum v této oblasti velmi potřebný, a to především z hlediska ekonomických, sociologických a psychologických aspektů dopravního chování obyvatel v jiných regionech Česka.

Klíčová slova: volba dopravního prostředku, veřejná hromadná doprava, individuální automobilová doprava, pracovní vyjíždka, časová a cenová konkurenceschopnost, geograficky vážená regrese, Pardubický kraj